

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

707

Vragen van het lid **Remco Dijkstra** (VVD) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over *het bericht «Duitse doelstelling broeikasgassen omlaag na protest industrie»* (ingezonden 18 november 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkma** (Infrastructuur en Milieu) (ontvangen 8 december 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Duitse doelstelling broeikasgassen omlaag na protest industrie»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Klopt het dat de Duitse regering deze maand een nieuw klimaatplan (Entwurf eines Klimaschutzplan 2050) ter bespreking heeft waarin lagere CO₂-doelen zijn opgenomen dan eerder waren aangekondigd? Klopt het dat het kabinet-Merkel nu gaat inzetten op 20% in plaats van 30% reductie van CO₂-uitstoot in 2020? Welke argumenten hebben een rol gespeeld in de overweging om lagere CO₂-doelen op te nemen in het nieuwe Duitse klimaatplan? Wat betekent deze Duitse opstelling voor het moeizaam bereikte gezamenlijke EU-klimaatdoel voor 2030 en 2050? Wat is uw oordeel over landen die terugkomen op hun hoge ambities ten aanzien van CO₂-reductie? In hoeverre is dit volgens u een probleem?

Antwoord 2 en 3

Het Duitse klimaatplan voor 2050 is op maandag 14 november jl. officieel gepresenteerd door de Duitse regering. Het centrale doel van het plan is een reductie van de broeikasgasuitstoot van 80–95% in 2050, met een tussendoel van ten minste 55% in 2030 (ten opzichte van 1990). Dit 2030-doel is uitgesplitst naar sectorale reductiedoelen voor 2030 (energiesector 61–62%; industrie 49–51%; transport 40–42%; gebouwde omgeving 66–67%; landbouw 31–34%). In plaats van een verlaging van ambitie streeft Duitsland derhalve

¹ Website Het Financieele Dagblad, 11 november 2016 (<https://fd.nl/economie-politiek/1175348/duitse-doelstelling-broeikasgassen-omlaag-na-protest-industrie>)

een hogere reductie na dan de door de EU vastgestelde ten minste 40% reductie in 2030.

Vraag 4

Deelt u de mening dat klimaatbeleid zoveel mogelijk mondiaal gelijk moet zijn, aangezien klimaatverandering een probleem is dat van alle landen een inspanning vraagt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe beziet u in dit licht de stap van Duitsland? In hoeverre denkt u, nu de Engelsen zijn losgerukt via de Brexit, de Duitsers hun klimaatambities temperen en zelfs de aankomende Amerikaanse president uitlatingen over klimaatbeleid heeft gedaan, dat andere landen gaan volgen met de verlaging van hun klimaatambities? In hoeverre denkt u dat overige EU-lidstaten moeten gaan bijspringen en extra moeten leveren als dit beleid van kracht wordt? Vindt u dit rechtvaardig? Waarom wel/niet? Hoe denkt het Nederlandse kabinet daarover?

Antwoord 4

Ik deel uw mening dat klimaatverandering een mondiaal probleem is dat wereldwijde samenwerking en inspanningen van alle landen vraagt. Het Parijs Akkoord biedt een robuust kader voor een mondiale aanpak van klimaatverandering, dat maximaal tegemoet komt aan nationale omstandigheden.

Met zijn klimaatplan voor 2050 geeft Duitsland een belangrijk signaal aan de andere Partijen bij het Parijs Akkoord over de stappen die het zal zetten in de transitie naar een koolstofarme economie. Tijdens de conferentie in Marrakesh heeft het VK de ratificatie van het Parijs Akkoord afgerond en bekend gemaakt. Over mogelijke gevolgen van Brexit op het Europese doel voor 2030 heb ik uw kamer eerder geïnformeerd per brief op 3 oktober (Kamerstuk 31 793, nr. 159). Tot het afronden van de artikel 50 procedure is het VK gewoon lid van de EU en verandert er niets.

Ik erken dat er onzekerheid is over het commitment van de nieuwe regering van de Verenigde Staten aan het Parijs Akkoord. Dit brengt het akkoord echter niet in gevaar. Inmiddels hebben 115 partijen het Akkoord geratificeerd en bij de klimaatconferentie in Marrakesh was er een onverminderd groot politiek commitment aan de afspraken. De verwachting is bovendien dat staten in de VS ambitieus klimaatbeleid zullen blijven voeren, ongeacht de koers van de federale regering. Zij worden hierin actief gesteund door een toenemende groep bedrijven en maatschappelijke organisaties die de transitie naar een koolstofarme economie willen doorzetten. Ook het kabinet blijft onverminderd staan voor een mondiale aanpak van klimaatverandering via het Parijs Akkoord en wacht verder een eventueel nieuw standpunt van de Verenigde Staten na januari 2017 af.